

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - אולי זה המלקוש?

מאת: ויטל גייגר
איורים: איה גורדון נוי
הוצאה: עם עובד
קבוצת גיל: גנים בוגרים

שלוש הספר

מיני הדרכה לצוות על הספר

במימד בשבילכן! סרטון הדרכה קצר על ספר 5!

כיצד לשלב את הספר באופן חווייתי עם ילדי וילדות הגן? מגוון רעיונות והעמקה שיהפכו את הקריאה לקסם!

שיחה

שימו לב גם אליו

שיחה על מלקוש תוכל לעזור לילדים להבין גם את הרגשות שלהם, אפשר לשאול: "למה חשוב למלקוש שישומו לב אליו?" "מה הוא עשה כדי שזה יקרה?" "גם אתם רוצים לפעמים שישומו לב למשהו שעשיתם?" "גם לכם קרה שקינאתם במישהו אחר ששמו לב אליו?"

מִשְׁחָק

טבע אנושי

איך השמש מרגישה כשהיא שוקעת? מה היה הברק אומר לרעם? התבוננות בתופעות טבע בעיניים אנושיות יכולה לסייע לנו לבטא את עולמנו הפנימי וגם לשעשע אפשר להאניש את הטבע במשחק בדרך לגן, לפני השינה או בטיול.

זְצִירָה

ברכה למלקוש

המלקוש בוודאי ישמח לדעת שאתם מחכים לבואו ונפרדים ממנו לשלום עד השנה הבאה. תוכלו להכין יחד ברכה מקושטת ומשמחת למלקוש: על מה תודו לו? במה תברכו אותו?

לְצֵאת הַחוּצָה

נהנים מהגשם

לבשו מעיל וצאו ביום גשום לכמה רגעים לגשם! האם הטיפות חמות או קרות בכפות הידיים? האם יש לגשם טעם? האם הוא חזק או חלש?

השקצה

צרו בעקבות הקריאה

יצירות, השראות ועוד הפתעות מחכות לכם [בפינטרסט של ספריית פיג'מה](#).

פְּלָלִי

על הספר

הגשם האחרון רובד גלוי: הספר מציג תופעות טבע דרך האנשה. התבוננות בתופעות טבע בעיניים אנושיות מסייעת לילדים לבטא את עולמם הפנימי.

הצורך בהכרה רובד רגשי: הילדים יוכלו להזדהות עם הצורך של מלקוש בתשומת לב ובהכרה ועם תחושת הקנאה שלו באחרים.

הדרך שלי להופיע ילדות וילדים יכולים לשאוב השראה מההחלטה של מלקוש להיפרד באופן שהכי מתאים לו. הקוראים מגלים שילדה אחת באמת שמה לב לזה ואולי היא לא היחידה?

הספר מזמין אותנו לבחון: האם אנחנו מחכים בנימוס למקום שלנו או תובעים אותו ממש? האם אנחנו עושים מאמץ כדי למשוך תשומת לב? מתי אנחנו מתאמצים בשביל אחרים? מתי בשביל עצמנו?

שיחה

שאלות לקריאה דיאלוגית

כדאי להתעכב עם הילדים על איורי הדמויות של היורה והמלקוש המופיעים בתחילת הסיפור. הבנה של מילים אלו חיונית להבנת המסרים הגלויים והסמויים.

[שאלות לקריאה ראשונה](#)

שאלות לניטור הבנה:

כדאי לעצור עצירה מתודית כאשר כתוב "וכשמלקוש בא, כלום!" ולשאול: למה אף אחד לא שם לב למלקוש?

נקודת עצירה זו מאפשרת לנטר את ההבנה של הילדים והיא חשובה להבנת המשך הסיפור.

שאלות נוספות שכדאי לשאול:

- ☐ למה הניסיונות של מלקוש לא עזרו ואיש לא הבין שזה הוא?
- ☐ איך ייתכן שיודעים שהיורה הגיע אבל לא מזהים את בואו של המלקוש?
- ☐ האם היורה עזר למלקוש? האם העצה שלו הייתה מועילה?

שאלת ניבוי:

תוכלו לעצור במשפט "ובדיוק כשהשמש הסתובבה לעברו בחמלה מלקוש החליט" ולשאול: מה לדעתכם יבחר מלקוש לעשות?

שאלות למפגשים חוזרים עם הספר

מה דעתנו?

- ☐ למה לדעתכם חשוב למלקוש שישימו לב גם אליו?
- ☐ מה הייתם מציעים לו לעשות?
- ☐ מה לדעתכם גרם לילדה לשים לב אליו ולהיפרד ממנו?

מהסיפור אלינו

במפגשים חוזרים עם הספר כדאי לעצור במקומות בהם נרצה להעמיק, למשל כאשר מלקוש מעוניין שיכירו בו, ולשוחח על רגשותיו של מלקוש. לאחר מכן, אפשר להעמיק ברגשות הילדים עצמם.

כך למשל אפשר לשאול:

- ☐ קרה לכם שעשיתם משהו ורציתם שישימו לב?
- ☐ מתי חשוב לכם במיוחד שיתייחסו אליכם או למה שאתם עושים?

באופן דומה אפשר לעצור לאחר שמלקוש מתייעץ עם יורה, ולשאול:

- ☐ מה זה להתייעץ? עם מי מתייעצים? האם ההתייעצות עם יורה עזרה למלקוש?
- ☐ גם אתם מתייעצים לפעמים? עם מי? האם קיבלתם עצה טובה ממישהו? מה הוא או היא הציעו?

במפגשים חוזרים נוספים אפשר לשוחח על הקינאה של מלקוש ביורה ולאחר מכן לשאול:

- ☐ קרה לכם שקינאתם במישהו כי שמו לב אליו ואליכם לא? מה עשיתם?
- ☐ מה אפשר לעשות שכמפריע לנו שלא מתייחסים אלינו?

פעילות חישה

פעילות חישה ☒ בעזרת קופסאות פלסטיק וספוגים אפשר להתנסות ו"להוריד גשם" בהנאה: בקשו מהילדים למלא לאט ובסבלנות את ה"ענן" שלהם (הספוגית) בטיפות מים עד שיהיה נפוח כולו. לאחר מכן הם יוכלו להוריד גשם לקופסת הפלסטיק ולסחוט את ה"ענן" בעוצמה שיבחרו.

עודדו אותם לבדוק כיצד נשמע הטפטוף בסחיטה חזקה ובסחיטה חלשה.

חוקרים גשם

מה מעניין אתכם לדעת על הגשם? תוכלו להעלות שאלות, לחפש את התשובות עליהן, וגם לערוך פעילויות שונות, למשל להכין מד גשם בחצר הגן, להתבונן בטיפות גשם מבעד לזכוכית מגדלת, לצאת אחרי הגשם לצפייה בהתנהגות בעלי החיים, לבדוק היכן נקווים המים בחצר, ולנסות לחשוב מדוע שם ולא במקום אחר.

להשראה והרחבה: [השידור "גשם גשם בוא"](#) במרחב הפדגוגי גני ילדים.

אולי זה המלקוש? תוכלו לסמן יחד בלוח שנה כל פעם שיורד גשם, ולבסוף לבדוק ☒ מתי היה הגשם האחרון? לאחר שתזהו את הגשם האחרון בשנה, תוכלו לכתוב יחד על לוח השנה את מילות הסיפור: "שלוש מלקוש, איזה יופי שבאת! להתראות בשנה הבאה!"

ניצני אוריינות והרחבת ידע העולם

המאירת איה גורדון נוי שילבה באיורים כיתובים שונים. במפגשים החוזרים עם הספר כדאי להקדיש להם זמן ולגלות יחד דברים מעניינים. יש שם למשל ביאור של המושגים "יורה" ו"מלקוש", תיאור של פרדה מהמלקוש וציון הטמפרטורות שהחזאי מקריא.

כמו כן היא הדגישה מסרים באמצעות גרפיקה ייחודית, למשל שילוב המילים "אני מלקוש" על טיפות הגשם ואותיות שכתובות בצורה שמדמה גשם.

פתוח מִמְנוּיֹת

טיפוח הדמיון לו היה הטבע מדבר בהשראת האנשת המלקוש ושאר תופעות הטבע בסיפור, תוכלו לשחק עם הדמיון ולאפשר לילדות וילדים להביע כל מה שעולה מעולמם הפנימי: אפשר לייצר אווירה ולהאזין יחד למוזיקה שמשלבת קולות טבע, ים וציפורים, ולשאול: אם הטבע היה מדבר, מה היו אומרים העצים בסתיו? הפרחים באביב? ומה הייתה אומרת השמש לירח?

שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

תעודת הכרה אישית
מלקוש יזם פעולות שונות כדי לקבל יחס, תשומת לב. בהשראתו אפשר לתת לילדים דפים וצבעים להכנת "תעודת הכרה" על משהו שהם גאים בו, ואחרים לא הבחינו בו. במפגש או בקבוצה הילדים יכולים לספר מדוע ציירו לעצמם תעודה, למשל: "ציירתי לי היום תעודה כי עזרתי לרוני בחצר".

פתוח מִמְנוּיֹת

העשרה לשונית
הרחבת אוצר מילים - מושגים בנושא גשם: יורה, מלקוש, התאומים טל ומטר, "מבול של מילים", גשמי ברכה, גשם זלעפות, מבול. הסיפור מביא מילים ומושגים בנושא גשם שניתן להכיר ולחקור יחד. אפשר להציע לילדים להכין מילון מאויר של מילים מהסיפור הקשורות בגשם.

המחשה

יוצרים בעקבות איורים
הדבק (קולאז') האיורים של איה גורדון נוי מבוססים על טכניקת קולאז' המשלבת ציור, מילים ואלמנטים
בטקסטורות שונות: עיתון, עלים, בדים ועוד. תוכלו להרחיב ולבחון איורים מספרים נוספים של היוצרת
בספריית פיג'מה, ובהשראתם להכין קולאז' משלכם, למשש ולחקור מרקמים שונים, לגזור, להדביק, ולשלב
ציורים בצבעים ועפרונות.

ספרים שאוירו על ידי איה גורדון נוי בספריית פיג'מה:

[גמצוץ בגינה](#)

[השפה הנמה](#)

[לקרוא ולכתוב](#)

[אלף בית](#)

[איפה מתחבא הצחוק](#)

[והחתולה](#)

[דוקטור אף וזנב](#)

שמע

האזינו לסיפור "אולי זה המלקוש?".
יוצרים ומגישים: ירדן בר כוכבא וְ הלפרין ודידי שחר,
מוזיקה ונגינה: טל בלכרוביץ',
פתיח ההסכת: דידי שחר,
חליל: סלעית להב.

מוכנים?! מ-ת-ח-י-ל-י-ם!

מעריך

ידע, מימנויות, ערכים
ידע עולם

הטקסט מזמין היכרות עם תופעות טבע בנושא גשם ועונות השנה, ומציג את התובנה שלא תמיד ניתן לדעת בזמן אמת מהו הגשם האחרון.

דרך דמויות כגון חקלאי, חזאי וגננת הילדים מתוודעים לדרכים שונות להתבונן בתופעות טבע ולמקצועות הקשורים במזג אוויר.

מִּמְנוּיֹת

התהליכים שעוברת הדמות המרכזית ויחסיה עם הסביבה הניסיונותיו החוזרים של מלקוש למצוא דרך שיזהו אותו מזמנים פיתוח מיומנויות קוגניטיביות אישיות ובין-אישיות של פתרון בעיות. מלקוש מעלה אפשרויות שונות, מנסה דרכי פעולה מגוונות ובוחן את התוצאה בכל פעם מחדש. גם כשניסיונותיו אינם צולחים, המסר הוא שההתנסות כשלעצמה היא חלק מתהליך החשיבה והלמידה. הבחירה לשנות כיוון ולמצוא דרך אחרת משקפת גמישות מחשבתית והכרה בצורך לבחון מחדש את המצב.

במקביל, הסיפור מזמין פיתוח

מודעות עצמית וויסות רגשי. מלקוש מתמודד עם אכזבה, תסכול ורצון בהכרה, אך אינו פועל מתוך סערת רגשות. הוא מצליח להרגיע את עצמו ולבחור דרך פעולה. המלקוש מציג יכולת לזהות רגש, לשהות בו, ולבחור תגובה מותאמת לאחר הקשבה פנימית.

היחס של יורה למלקוש מציג את הצורך במיומנויות בין-אישיות: מודעות חברתית ואמפתיה. יורה מציע פתרון שמתאים לו בלבד, ומתעלם מהצרכים של מלקוש. הדבר מזמין שיח על חשיבות ההקשבה לאחר, ומבהיר שאנשים שונים זקוקים לדברים שונים ופועלים בדרכים שונות. הבנה זו מפתחת את היכולת להבין את האחר, לכבד שונות ולגלות רגישות לצרכים של אחרים.

עֲרָכִים

הסיפור מזמין עיסוק בערכים חברתיים ואישיים כגון יחס לאחר, הכרה בשונות ובחירה בדרך אישית. חוויתיה של הדמות המרכזית מזמנות שיח על ערך כבוד האדם הזכות להיות נראה, מובן ומוכר. השיח סביב הסיפור מאפשר לילדים לבטא תחושות, לשתף חוויות אישיות ולהתוודע למשמעות של הכרה וערך עצמי.

היחסים בין מלקוש ליורה חושפים מעוררים שיח על הערך של כבוד לשונה. הסיפור מפתח את ההבנה שאנשים שונים חווים את העולם בדרכים שונות וזקוקים לדברים שונים. המפגש בין הדמויות מעורר שיח על הקשבה, על רגישות לאחר ועל היכולת לקבל נקודות מבט שונות.

עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה www.pjisrael.org